

MNENJE ŠT. 04/2010

EVROPSKE AGENCIJE ZA VARNOST V LETALSTVU

z dne 26. avgusta 2010

**v zvezi z Uredbo Komisije XXX/2010 o določitvi izvedbenih predpisov
za licenciranje pilotov**

I. Splošno

1. Namen tega mnenja je pomagati Komisiji pri določitvi izvedbenih predpisov za licenciranje pilotov. Uredba (ES) št. 216/2008¹ Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: osnovna uredba), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1108/2009² vzpostavlja ustrezen in celovit okvir za opredelitev in izvajanje skupnih tehničnih zahtev in upravnih postopkov na področju civilnega letalstva.
2. Cilj predlaganega predpisa je bil določiti zahteve, sorazmerne s privilegiji zadevne licence, ter zagotoviti jasnost, pravno varnost in izvršljivost regulativnega besedila. Upošteva razvoj Evropske unije in mednarodnega prava (ICAO (International Civil Aviation Organisation – Mednarodna organizacija civilnega letalstva)) ter uskladitev s predpisi drugih organov glavnih partnerjev Evropske unije v skladu s cilji člena 2 osnovne uredbe. Poleg tega temelji na standardih in priporočenih praksah ICAO ter sprejetih Skupnih letalskih predpisih (JAR – Joint Aviation Requirements) in dosledno upošteva zakonodajo EU, zlasti osnovno uredbo. Osnutek predlagane uredbe je bil pripravljen ob ustreznem upoštevanju varnostnih in regulativnih načel ter trenutne razdelitve besedila med zavezujočo in nezavezujočo zakonodajo. Vključuje tudi določbe, ki izhajajo iz obvestil o predlaganih spremembah (NPA – Notice of Proposed Amendment) k Skupnim letalskim predpisom – Licenciranje letalskega osebja (JAR-FCL – Joint Aviation Requirements–Flight Crew Licencing), ki so bile že blizu sprejetja v sistem združenih letalskih organov (sistem JAA), vendar regulativni postopek ni bil izveden v celoti zaradi zaprtja JAA.

II. Posvetovanje

3. Dokument NPA 2008–17 je bil objavljen na spletni strani Evropske agencije za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: Agencija) 5. junija 2008 zaradi posvetovanja z vsemi zainteresiranimi stranmi v skladu s členom 52 osnovne uredbe ter členov 5(3) in 6 postopka za sprejetje predpisa³.
4. NPA 2008-17 je bil razdeljen na tri samostojne dokumente:
 - NPA 2008-17a vsebuje pojasnilo k obvestilom o predlaganih spremembah s podrobnima obrazložitvenima memoranduma za Del-FCL in Del-Medicina (Part-Medical) ter preglednice za navzkrižno sklicevanje med JAR-FCL 1, 2 in 3 ter predlogi iz NPA.
 - NPA 2008-17b vsebuje osnutke predlogov izvedbenih predpisov ter s tem povezane sprejemljive načine usklajevanja (AMC – acceptable means of compliance) in navodila (GM – guidance material) za licenciranje pilotov (Del-FCL).
 - NPA 2008-17c vsebuje osnutke predlogov izvedbenih predpisov ter z njimi povezane AMC in GM za zdravniška spričevala pilotov (Del-MED).
5. Konec oktobra 2008 je bila tudi objavljena ocena zakonodajnega učinka (RIA – regulatory impact assessment) kot NPA 2008-22f, ki je bila na voljo za posvetovanje do 15. aprila 2009.

¹ Uredba (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu in razveljavitvi Direktive Sveta 91/670/EGS, Uredbe (ES) št. 1592/2002 in Direktive 2004/36/ES (UL L 79, 19.3.2008, str. 1).

² Uredba (ES) št. 1108/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 216/2008 v zvezi z aerodromi, upravljanjem zračnega prometa in navigacijskimi službami zračnega prometa ter o razveljavitvi Direktive 2006/23/ES (UL L 309, 24.11.2009, str. 51).

³ Sklep upravnega odbora v zvezi s postopkom, ki ga Agencija uporablja za oblikovanje mnenj, certifikacijskih specifikacij in navodil („postopek za sprejetje predpisa“), EASA MB 082007, 13.6.2007.

6. Glede na število prejetih pripomb in v skladu z delovnim programom, ki ga je Agencija določila skupaj s Komisijo in upravnim odborom, je bil sprejet sklep, da se dokument o odzivih na pripombe (CRD – Comment Response Document) za NPA 2008-17 razdeli in objavi postopno.
7. Agenciji je pri preučitvi pripomb ter pripravi odgovorov in potrebnih sprememb besedila NPA pomagala skupina za pregled FCL.001⁴. Ta skupina je bila ustanovljena v skladu s postopkom za sprejetje predpisa in jo sestavljajo člani osrednje skupine za pripravo osnutka FCL.001 ter drugi strokovnjaki iz Agencije, nacionalnih letalskih organov (NAA – national aviation authorities) in industrije, ki niso sodelovali v začetni fazi priprave osnutka. Agencija je upoštevala tudi dodatno strokovno znanje, če je to zahtevala zahtevnost vprašanj, kot je poudarjeno v nekaterih primerih iz Priloge II k dokumentu o odzivih na pripombe k NPA 2008-17b.
8. CRD k NPA 2008-17b (Del-FCL) je bil objavljen na spletni strani Agencije 9. aprila 2010. Vse prejete pripombe k NPA 2008-17b so bile upoštevane in skupaj z odgovori Agencije ustrezno vključene v različne dele dokumenta CRD.
9. CRD za NPA 2008-17b je bil v skladu s postopkom za sprejetje predpisa dva meseca na voljo zainteresiranim stranem, da dajo svoje pripombe. Agencija je do 9. junija 2010, ko je potekel rok za oddajo pripomb za CRD k NPA 2008-17b, prejela skupno 534 pripomb od več kot 200 predstavnikov zainteresiranih strani, vključno z nacionalnimi letalskimi organi, strokovnimi organizacijami, neprofitnimi splošnimi letalskimi organizacijami, zasebnimi podjetji in posamezniki. Vse prejete pripombe k CRD za NPA 2008-17b so bile sprejete in upoštevane pri končnem oblikovanju mnenja za „Izvedbene predpise za licenciranje pilotov“.

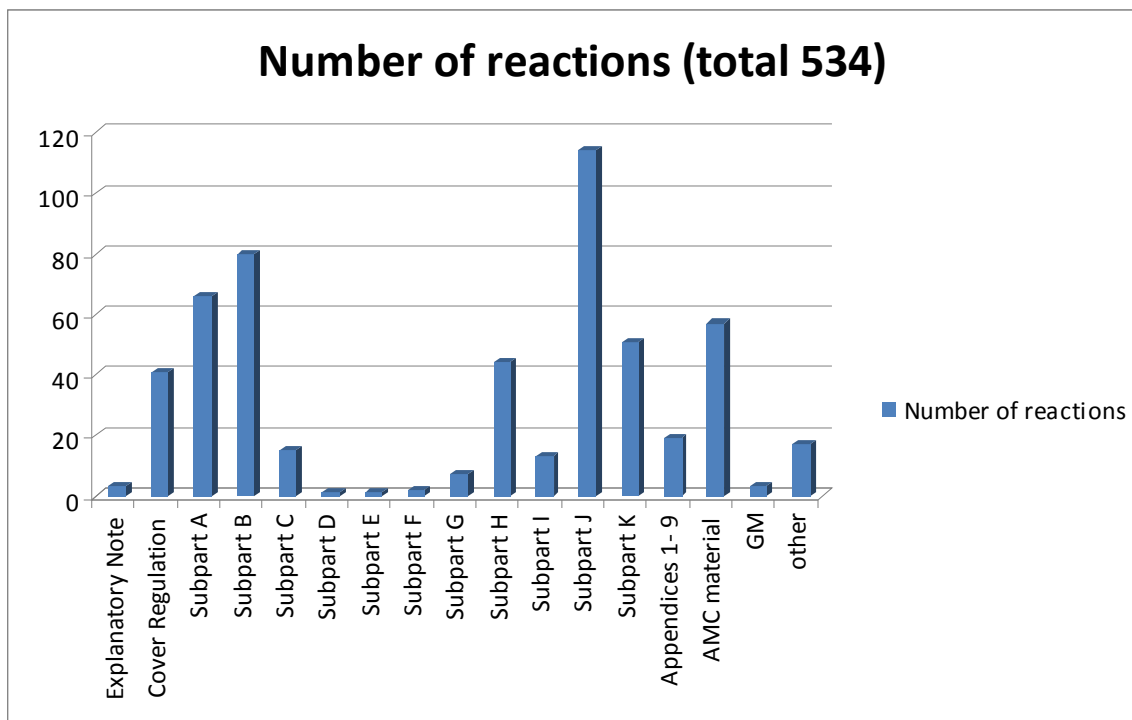
III. Vsebina mnenja Agencije

10. Osnovna uredba pooblašča Komisijo, da sprejme izvedbene predpise za izvajanje osnovne uredbe in bistvene zahteve za licenciranje pilotov, ki bodo odražali stanje tehnike, vključno z najboljšimi praksami ter znanstvenim in tehničnim napredkom na področju licenciranja pilotov.
11. Pričujoče mnenje vsebuje predloge Agencije za izvedbene predpise k osnovni uredbi v zvezi z licenciranjem vseh pilotov, vključenih v operacije zrakoplovov iz člena 4(1)(b) in (c) osnovne uredbe, ter certificiranjem inštruktorjev in izpraševalcev, vključenih v usposabljanje in preverjanje navedenih pilotov. Navedeni predlogi temeljijo na zahtevah JAR-FCL 1 in 2, Prilogi 1 k Standardom in priporočenim praksam ICAO ter veljavnih nacionalnih predpisih.
12. Mnenje vključuje vse licence in ratinge za letala in helikopterje, vključene v JAR-FCL 1 in 2. Vključuje tudi predloge za:
 - nove licence za druge kategorije zrakoplovov: jadralna letala, balone, zračne ladje in zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem (powered-lift aircraft);
 - novo licenco za pilote lahkih zrakoplovov na nekomercialnih letih nekompleksnih zrakoplovov z največjo vzletno maso (MTOM – maximum take-off mass) do 2 000 kg;
 - nove ratinge za posebne dejavnosti: ratinge za vleko jadralnih letal in oglasnih trakov, akrobatsko letenje, letenje v gorah in ratinge za pilote, ki izvajajo preizkusne lete kategorije 1 in 2.

⁴ Sestava skupine za pregled je na voljo na spletni strani Agencije na naslovu:

<http://easa.europa.eu/rulemaking/comment-response-documents-CRDs-and-review-groups.php>

13. Predlagano besedilo tega mnenja upošteva spremembe prvotnih predlogov, ki jih je sprejela Agencija (objavljeno v NPA 2008-17b) po javnem posvetovanju (objavljeno v CRD k NPA) ter nekatere spremembe, ki so bile sprejete zaradi upoštevanja pripomb, prejetih v zvezi s CRD.
14. V zvezi z CRD je bilo prejetih skupno 534 pripomb. Porazdelitev pripomb po različnih poddelih je prikazana v preglednici 1.

Number of reactions (total 534)	Število pripomb (skupno 534)
Explanatory note	Pojasnilo
Cover Regulation	Osnovna uredba
Subpart A	Poddel A
Subpart B	Poddel B
Subpart D	Poddel D
Subpart E	Poddel E
Subpart F	Poddel F
Subpart G	Poddel G
Subpart H	Poddel H
Subpart I	Poddel I
Subpart J	Poddel J
Subpart K	Poddel K
Appendices 1-9	Dodatki 1-9
AMC material	Sprejemljivi načini usklajevanja
GM	Navodila
Other	Drugo

Preglednica 1: Porazdelitev pripomb k dokumentu CRD

15. Po skrbni proučitvi prejetih pripomb so bile sprejete naslednje spremembe besedila CRD:
 - a. uredniške spremembe ter spremembe v zvezi s standardizacijo besedila in pojasnili;
 - b. spremembe, povezane s pripombami k NPA, ki jih je sprejela Agencija, vendar pa besedilo dokumenta CRD ni bilo ustrezno spremenjeno;
 - c. izboljšanje besedila, ki je bilo dodano k CRD po prejetju pripomb k NPA; in
 - d. sprememba besedila, ki se nanaša na zmanjšanje privilegijev imetnikov licenc za balone, jadralna letala, zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem ter zračne ladje, starih od 60 do 65 let, ki opravljajo komercialni zračni prevoz (FCL.065), po pripombah in odzivih na CRD in za uskladitev predpisa s praksami v več državah članicah.
16. Uredniške spremembe iz točke 15a so bile potrebne, ker so pripombe k CRD in lektoriranje v Agenciji pokazali nedoslednosti besedila CRD. Primeri takih sprememb so:
 - a. standardizirana uporaba kratic, kot so na primer „TMG“ za motorno jadralno letalo („touring motor glider“), „ATO“ za odobrena organizacija za usposabljanje („approved training organisation“), „MCC“ za usposabljanje za delo v veččlanski posadki („multi-crew co-operation“), „FFS“ za simulator in simulator letenja („simulator“ in „flight simulator“), „FE“ za izpraševalec praktične usposobljenosti v letalu („flight examiner“) itd;
 - b. standardizirana uporaba velike začetnice, kot je na primer sprememba „Section“ v „section“ („Section“ v „section“), „Odstavek“ v „odstavek“ („Paragraph“ v „paragraph“), „ta del“ v „ta Del“ („this part“ v „this Part“) itd;
 - c. standardiziranje terminologije, kot je na primer nadomestitev „simulatorji“ ali „simulatorji letenja (FS)“ s FFS, „organ“ s „pristojni organ“, „navpično vzletanje/pristajanje“ z „zrakoplovi z navpičnim vzletanjem/pristajanjem“, „Del-OPS“ z „veljavne zahteve za letalske operacije“, itd.
17. Kar zadeva točko 15c so prejete pripombe povzročile nekatere spremembe:
 - a. Poddel A: spremenjena je bila opredelitev „nadomestni pilot med križarjenjem“. Opredelitev je bila vključena v CRD po pripombah k NPA. Na to novo opredelitev je Agencija prejela veliko odzivov, ki jih je upoštevala kot koristne argumente za pojasnitev besedila.
 - b. Poddel B FCL.110.S je bil spremenjen z vključitvijo zahteve za 50-kilometrski samostojni prelet za pilote lahkih zrakoplovov (LAPL).
 - c. Poddel C
 - i. pojasnitev, da je imetnik licence športnega pilota (PPL) lahko inštruktor za plačilo tudi za ratinge in pooblastila iz licence PPL ali LAPL;
 - ii. velikosti ovojev balonov so bile na novo razvrščene.
 - d. Poddel J
 - i. FCL.905.FI je bil spremenjen zaradi razširitve privilegijev inštruktorja za letenje (FI) na izvajanje usposabljanja za letenje za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo pooblastila inštruktorja za letenje v gorah (Mountain Instructor – MI) in inštruktorja za usposabljanje na simulatorju (Synthetic Training Instructor – STI).
 - e. Dodatki od 1–9:
 - i. Dodatek 3 zajema zahteve za tečaje usposabljanja za izdajo licence CPL in ATPL. Zaradi uskladitve s poglavjem „B. Integrirani tečaj CPL/IR – Letala“ je bil poglavju „A. Integrirani tečaj ATP – Letala“ dodan odstavek:

„(f) pet ur na letalu, certificiranem za prevoz najmanj štirih oseb, ki ima propeler s spremenljivim korakom in uvlačljivo podvozje.“ Besedilo je bilo vključeno v poglavje „B. Integrirani tečaj CPL/IR – Letala“ po prejemu pripomb k NPA: V pripombi je bilo navedeno, da bi bilo treba glede na dejstvo, da sta oba tečaja usposabljanja v bistvu namenjena pridobitvi enake licence, in sicer licence CPL/IR(A), in ker je praktično usposabljanje enako za oba tečaja usposabljanja, je treba navedeni odstavek vključiti tudi v poglavje „A. Integrirani tečaj ATP – Letala“

- ii. Dodatek 7 zajema zahteve za preizkus praktične usposobljenosti za izdajo ratinga za instrumentalno letenje. Prejeta je bila pripomba, v kateri je bilo navedeno, da bi bilo treba določene naloge s seznama nalog, ki jih je treba preveriti, označiti z „o“, kar pomeni, da je treba te naloge „opraviti izključno po instrumentih“. Za to spremembo se je dogovorila že skupina za strokovno presojo FCL.001 med pregledom NPA, vendar CRD pred objavo ni bil ustrezno spremenjen.
- iii. Dodatek 9 zajema usposabljanje, preizkus praktične usposobljenosti in preverjanje strokovnosti za licenci MPL in ATPL, ratinge za razred in tip ter preverjanje strokovnosti za ratinge za instrumentalno letenje. V Dodatku 9 je bilo spremenjeno besedilo odstavka 6 poglavja A, ki se nanaša na čas trajanja preverjanja. V pripombah k CRD je bilo poudarjeno, da navedena uporaba simulatorjev letenja (FFS) za preverjanje ni v skladu z JAR-FCL in da se zdi čas trajanja preverjanja za nekatere vrste preizkusov ali preverjanj neustrezen. Zato je bila okrepljena zahteva za uporabo simulatorja, če je na voljo, trajanje preizkusa ali preverjanja za rating IR in ratinge za razred ali tip z enim pilotom pa spremenjeno na 60 minut.

18. S sklicevanjem na predhodno točko 15.d, ob upoštevanju prejetih pripomb k NPA in CRD ter po dodatnem analiziranju Priloge 1, 2.1.10 ICAO in JAR-FCL 1 in 2 je Agencija navedeni odstavek ponovno preučila in se odločila, da ga spremeni za določene kategorije zrakoplovov. V zadevnih pripombah in odzivih se je zahteval popoln umik omejitve komercialnih privilegijev pilotov, starih od 60 do 64 let za jadralna letala, balone, zračne ladje in zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem. Glavni argumenti so bili, da predpis ICAO vključuje samo mednarodne lete, da evropski predpisi za upokojitev ne vključujejo navedenih pilotov, ki bi morali prenehati leteti pri starosti 60 let, ker pilotirajo zrakoplove z enim pilotom v komercialnem zračnem prevozu in da v nekaterih državah članicah nacionalni predpisi ne vključujejo starostne omejitve za pilote balonov. Agencija se je odločila, da ohrani zahteve v skladu s Prilogo 1 ICAO za kategorije letal in helikopterjev, ker to že ureja JAR-FCL 1 in 2, in da za vse druge kategorije dovoli izvajanje privilegijev v komercialnem zračnem prevozu do starosti 65 let brez omejitev. Omejitev 65 let za komercialni zračni prevoz je bila ohranjena za vse pilote zaradi skladnosti s Prilogo 1 ICAO in ob upoštevanju, da je zahteva ICAO ustrezno utemeljena na analizi tveganja glede varnosti. Navedena sprememba pomeni razliko s Prilogo 1 ICAO in države članice morajo vedeti, da morajo ICAO predložiti spremembo v zvezi s tem vprašanjem.

19. Poleg navedenih sprememb je Agencija prejela pripombe k vsebini Dodatkov 1 do 9 dveh pomembnih zainteresiranih skupin:

- a. organizacije, ki zastopa skupino letalskih prevoznikov. Ta organizacija je zahtevala, da se vsebina dodatkov od 1–9 prenese v AMC, da se državam članicam omogoči, da razvijejo nadomestne AMC za zadevni dokument ICAO za izvajanje usposabljanja, ki temelji na pridobivanju veččin, in z dokazi podprtega usposabljanja ter preverjanje takoj po opravljenem usposabljanju;
- b. organizacije, ki zastopa skupino pilotov letalskih prevoznikov. Ta organizacija je zahtevala, naj vsebina dodatkov 1–9 ostane v besedilu predpisa, da se prepreči, da bi za usposabljanje, preskušanje in preverjanje pilotov v različnih državah članicah veljali različni predpisi, ker menijo, da bi to ogrozilo varnost.

Agencija je dejavno vključena v delo ICAO v zvezi z usposabljanjem, ki temelji na pridobivanju veščin, in z dokazi podprtim usposabljanjem ter priznava pomen te nove metode usposabljanja in podpira njeno izvajanje. Prihodnji dokument ICAO bo vsekakor vključeval popolnoma nove metode usposabljanja, preskušanja in preverjanja, ki bodo vplivale na cel niz ustreznih predpisov in povzročile velike spremembe. To bi bilo treba obravnavati v posebnem projektu za sprejetje predpisov, ki je bila že vključena v program za sprejetje predpisov v skladu s postopkom za sprejetje predpisov. Zato in tudi da ohrani skladnost z veljavnimi predpisi se je Agencija odločila, da ohrani vsebino dodatkov 1–9 v predpisu.

20. Nekateri odzivi na poddela B in C so bili usmerjeni v upoštevanje ali potrditev časa letenja na zrakoplovih iz Priloge II, da se izpolnijo zahteve za najnovejše izkušnje ali njihovo upoštevanje za licenci LAPL in PPL. Agencija se zaveda, da je pojasnitev teh vprašanj potrebna, in bo to vključila v projekt za sprejetje predpisa FCL.002.

Köln, 26. avgusta 2010

P. GOUDOU
izvršni direktor